

ORQUESTRA A L'ESCOLA

Un projecte de l'Escola de Música – Centre de les Arts amb les escoles

Pau Vila, Ramon y Cajal, Ausiàs March, Charlie Rivel i Lola Anglada.

Els instruments de corda i vent de l'orquestra, si bé històricament han actuat com a motor del desenvolupament de la música clàssica, són uns grans desconeguts en el context escolar perquè, a causa de la seva dificultat tècnica, no formen part del que anomenem instruments escolars.

A aquest desconeixement generalitzat s'hi suma la necessitat d'algunes escoles, de catalitzar esforços per aconseguir acollir el seu alumnat en les millors condicions, per garantir que les estades breus als centres educatius contribueixin a fer comunitat alhora que contribueixen a desenvolupar les habilitats d'autonomia, autocontrol i autoestima que permeti als nens créixer com a individus lliures i feliços.

La pràctica dels instruments de l'orquestra orienta a l'atenció, a la concentració i a la disciplina i, per tant, contribueix a generar competències genèriques en els estudiants, alhora que desperta l'emoció per sentir-se dins la música, per ser-ne l'actor principal, i per experimentar la responsabilitat i el compromís de formar part d'una orquestra alhora que desvetlla la sensibilitat.

La causa de triar l'orquestra com a llenguatge estètic té a veure amb la procedència de l'alumnat, un alumnat divers quant a la seva situació sociocultural, que pot trobar en l'apoderament del patrimoni musical europeu el vincle necessari per sentir-se ciutadà de ple dret en un marc cultural que –sovint i per causa de la seva procedència- se li fa estrany.

L'Escola de Música – Centre de les Arts fa una aposta democratitzadora des dels inicis

El fet d'ubicar l'Escola de Música – Centre de les Arts descentralitzadament a les escoles públiques fora de l'horari escolar des del seu inici l'any 2005, ja fou una aposta per democratitzar l'accés a la pràctica artística i per fomentar barreja de ciutadans amb bagatges diversos.

Dur aquesta pràctica dins l'horari escolar universalitzant-la, fou entendre que la pràctica artística i l'educació estètica formen part dels drets de tots els ciutadans, que contribueixen al seu creixement i l'orienten a l'esforç.

La cooperació entre el professorat de l'educació primària i el professorat de l'Escola de Música – Centre de les Arts dóna resultats

La situació de l'escola i de l'entorn guia el projecte: alumnat de procedències culturals diverses, alumnat amb necessitats d'atenció educativa en aspectes concrets - atenció i concentració, autoestima, desenvolupament lingüístic- en un entorn de nivell econòmic exigü i baixos nivells d'instrucció en el seu entorn immediat.

El treball cooperatiu de l'equip directiu de les escoles implicades i l'Escola de Música – Centre de les Arts i del professorat d'ambdues institucions ha possibilitat dur amb èxit aquest projecte que impacta positivament sobre els nens, tant des de les competències individuals, el seu èxit escolar, la satisfacció de les seves famílies, el reconeixement de les institucions i la pròpia ciutat de L'Hospitalet.

Objectius del programa *Orquestra a l'escola*

Fomentar la pràctica artística d'aquells sectors de la població allunyats tradicionalment d'aquestes pràctiques culturals

Desenvolupar l'atenció, la concentració, la disciplina i la sensibilitat de l'alumnat

Donar a conèixer els instruments de l'orquestra i el seu llenguatge musical com a vehicle d'expressió i desenvolupament personal

Obrir oportunitats de continuïtat de la pràctica orquestral després de l'educació primària, incorporant l'alumnat a l'orquestra simfònica juntament amb l'alumnat de l'Escola de Música - Centre de les Arts que ha fet el mateix recorregut fora de l'horari escolar

Beneficiaris

Estudiants de 2n, 3r, 4t, 5è i 6è de les escoles Pau Vila, Ausiàs March, Charlie Rivel i Lola Anglada.

Estudiants de 3r, 4t, 5è i 6è de l'escola Ramon y Cajal

Organització de les sessions de classe

Escoles que despleguen la secció de corda

- 2n, 3r i 4t: Dues sessions setmanals de classe de 30', en grups de 5 alumnes
- 5è i 6è: Dues sessions setmanals de classe de 30', en grups de 5 alumnes i una sessió setmanal addicional de 1 hora de conjunt instrumental per a l'alumnat de 5è i 6è curs

Escola que desplega la secció de vent

- 3r: Una sessió setmanal de conjunt vocal de 45'
- 4t: Dues sessions setmanals de classe de 30', en grups de 5
- 5è i 6è: Una sessió setmanal de classe de 45', en grups de 5 alumnes i una sessió de conjunt instrumental amb tot l'alumnat.

Calendari de desplegament

Gener 2006: Escola Pau Vila

Gener 2009: Escola Ramon y Cajal

Setembre 2010: Escoles Charlie Rivel, Ausiàs March i Lola Anglada

Agents implicats

- Regidoria d'Educació, impulsora i responsable de les polítiques de cohesió social a través de la pràctica musical i artística i titular del servei d'Escola Municipal de Música – Centre de les Arts
- Escola Municipal de Música – Centre de les Arts, aporta el professorat i bona part dels instruments per a l'alumnat
- Escoles Pau Vila, Ramon y Cajal, Charlie Rivel, Ausiàs March i Lola Anglada adapten la seva organització acadèmica per a dur a terme l'activitat i fan avaluació continuada dels seus impactes
- Inspecció educativa, autoritza l'accés del professorat de l'Escola Municipal de Música dins l'escola
- L'AMPA de cada escola, col·labora en el desplegament extraescolar i en les activitats externes

Indicadors de realització

- Nombre d'estudiants implicats
- Dedicació temporal a l'activitat segons la previsió establerta (de 5 a 8 alumnes simultanis)
- Acompliment espacial de l'activitat (aula diferenciada)
- Acompliment actitudinal de l'activitat per part de l'alumnat
- Acompliment metodològic de l'activitat per part del professorat

Indicadors de resultat/impacte

- Increment de l'atenció, la concentració i la disciplina de l'alumnat en la seva activitat escolar general
- Despertar de l'emoció i l'orgull de ser membre d'un conjunt instrumental
- Participació en d'altres activitats artístiques
- Implicació de les famílies en les activitats escolars
- Grau de satisfacció del professorat de les escoles implicades
- Grau de satisfacció del professorat que executa el programa

Recollida de la informació

- Enquestes als implicats (estudiants, famílies i professorat)
- Valoració del professorat de l'evolució del grup en termes d'hàbits, actituds i de motivació
- Valoració del professorat de l'evolució del grup en termes d'autoestima i responsabilitat
- Observació de la continuïtat de la pràctica musical a la secundària
- Històries de vida que puguin ser exemplars per a construir el relat

Requisits per a la implantació del programa Orquestra a l'escola

Espais

- Aulari suficient per fer diverses classes simultànies
- Espai per a l'emmagatzematge dels instruments

Alumnat

- Les necessitats educatives especials es tractaran de la mateixa manera que es tracten a l'escola: Si els estudiants amb NEE realitzen totes les activitats, aquests estudiants s'inseriran en el programa; si els estudiants queden rellevats de les activitats instrumentals, també en quedaran del programa Orquestra a l'escola.
- Per als estudiants d'incorporació tardana està contemplada la pràctica del contrabaix a partir de 4t curs a les escoles de corda i la pràctica del trombó a 6è curs per a l'escola de vent.

Mecanismes de coordinació entre l'Escola i l'Escola de Música – Centre de les Arts

El programa de *Orquestra* a l'escola forma part del programa de Música, Teatre i Dansa a l'escola on participen, a més de les escoles Pau Vila, Charlie Rivel, Ausiàs March, Lola Anglada i Ramón y Cajal, 3 escoles públiques de L'Hospitalet (Ernest Lluch, Màrius Torres i Gornal) i l'Escola Municipal de Música – Centre de les Arts

- L'Escola de Música – Centre de les Arts, a més dels mecanismes interns que garanteixen la coherència de les accions docents, designa un coordinador a cada centre que garanteix el desplegament adequat del programa i el seguiment de les accions que el constitueixen. Aquesta persona es coordinarà amb la persona que designi el centre de primària.
- Aquesta estructura de coordinació centre a centre es complementa amb un seguiment global del programa dut a terme per tots les direccions de les escoles implicades amb els responsables de l'Escola de Música - Centre de les Arts (coordinadors de l'equip docent de corda i de vent, coordinadora de gestió i l'equip directiu).
- Cada escola designa un responsable de la incardinació del programa Orquestra a l'escola en l'estructura acadèmica i organitzativa del centre.

Professorat de l'Escola de Música – Centre de les Arts implicat

Equip docent de corda

Francisco Hernández, responsable del projecte Orquestra a l'escola i coordinador del projecte a l'escola Pau Vila. Professor de violí, conjunt instrumental i director de l'Orquestra simfònica de l'EMMCA.

Alba Haro, coordinadora del projecte a l'escola Lola Anglada. Professora de violoncel i conjunt instrumental

Diana Franov, coordinadora del projecte a l'escola Ausiàs March. Professora de viola, conjunt instrumental

Borja Mascaró, coordinador del projecte a l'escola Charlie Rivel. Professor de violí i conjunt instrumental

Marta Casajuana, responsable de l'àrea de corda de l'EMMCA, professora de violoncel i conjunt instrumental

Laia Capdevila, professora de viola

Laura Marin, professora de violí i viola

Joan Gerard Torredflot, professor de violí

Queralt Camps, professora de contrabaix

Equip docent de vent

Joan Pons, coordinador del projecte a l'escola Ramón y Cajal. Professor de flauta i conjunt instrumental

David Folch, professor de trompa, conjunt vocal i conjunt instrumental

Laura Guasteví, responsable de l'àrea de vent de l'EMMCA. Professora de fagot i conjunt instrumental

Eduard Casals, responsable de l'àrea de música tradicional de l'EMMCA. Professor de clarinet, gralla i conjunt instrumental. Director de l'Orquestra de Ministrils de l'EMMCA.

Raül Brenchat, coordinador del projecte de *Second line* a l'escola Ernest Lluch. Professor de trombó i bombardí. Director de les *brass band* de l'EMMCA i Secretari Acadèmic.

Dan Posen, professor de trompeta i director de *brass band* i *big band*.

